

lis. 44

Knížka čeledínská

dle řádu čeledního, daného dne 7. dubna 1866 pro
království České kromě hlavního města Prahy,

vydaná na základě příslušnosti

dne 1 května 1900

od městského úřadu v Kouřimě

Starosta:

Jr. Turek

Dienstboten - Buch

in Folge der Dienstbotenzordnung für das Königreich Böhmen
mit Ausschluß der Landeshauptstadt Prag, vom 7. April 1866,

ausgefertigt auf Grundlage

am

von dem

8/900

Zaneseno do rejstříku pozn. pod čís.
Eingetragen in das Vormereregister sub Nr.

Z místodržitelské knihtiskárny v Praze.

Knížka čeledinská,

(obsahující čtyřicet osm listů, opatřených číslem pořad jdoucím)

Dienstbotenbuch,

(enthaltend acht und vierzig mit der fortlaufenden Zahl versehene Blätter)

pro
für

Dvořák Josef

rodem z
gebürtig ausv obci:
Gemeinde:

Kouřim

okresu:
Bezirk:země:
Land:

Království české

příslušné(ho) do obce:

zuständig zur Gemeinde:

Kouřim

okresu:
Bezirk:země:
Land:

polit. Kolín

Království české

Podpis majitele (majitelkyně):

Unterschrift des Inhabers:

Josef Dvořák

Popis osoby.

Personbeschreibung.

Rok narození:

Geburtsjahr:

2/6 1880.

velikost:

Größe:

prostřední

obličej má:

Gesicht:

kulatý

oči:

Augen:

světlohavé

obočí:

Augenbrauen:

světlohavé

nos:

Nase:

rovinný

ústá:

Mund:

zuby:

Zähne:

bezvadné

vlasy:

Haare:

světlohavé

vousy:

Bart:

Zvláštní znamení:

Besondere Kennzeichen:

Zákon,

daný dne 7. dubna 1866,

jímž se vydává řád čelední pro království České, vyjímajíc hlavní město Prahu.

K návrhu sněmu Mého království Českého vidí se Mi naříditi takto:

§. 1.

Smlouva o službu nabývá platnosti, jakmile hospodář nebo čeledín odevzdá závdavek.

§. 2.

Oběma stranám zůstává se na vůli, aby se o výminky smlouvy služební uhlavily.

Výminky, které se nesrovnávají s kázní domácí, aneb které jsou jistými nařízeními zapovězeny, jsou neplatné.

§. 3.

Kde v tomto řádu čeledním připomíná se hospodář nebo pán, rozumí se tím také jeho náměstek, ač nevztahuje-li se to neb ono ustanovení dle povahy věci jediné k osobě hospodářově.

§. 4.

Přijal-li čeledín závdavek od několika hospodářů, aneb dal-li závdavek několika hospodářům, jest povinnen, vstoupiti do služby k tomu hospodáři, od něhož závdavek nejprve přijal, aneb jemuž závdavek nejprve dal.

Přijal-li a dal-li čeledín závdavek, má vstoupiti do služby k tomu hospodáři, od něhož se dříve dal zjednatí.

Ostatním hospodářům, pokud nevěděli, že se dal jinde dříve zjednatí, má čeledín navrátiti závdavek, ježž byl přijal a nahradit škodu, prokáže-li se jaká.

Závdavek, ježž dal čeledín hospodáři, propadne a čeledín bude kromě toho přiměřeně potrestán.

Dopustí-li se čeledín při tom činu nějakého, na kterýž v zákoně trestním jest uložena pokuta, potrestán bude dle zákona trestního.

Taktéž bude hospodář, věděl-li o dřívějším zamluvení čeledínovu, přiměřeně potrestán a pozbude práva k závdavku danému aneb přijatému. Závdavek takový odevzdá se do místní pokladnice pro chudé.

Gesetz

vom 7. April 1866,

womit für das Königreich Böhmen mit Ausschluß der Landeshauptstadt Prag eine Dienstbotenordnung erlassen wird.

Ueber Antrag des Landtages Meines Königreiches Böhmen finde Ich zu verordnen, wie folgt:

§. 1.

Der Dienstvertrag erhält seine Gültigkeit durch die von dem Dienstherrn oder dem Dienstboten übergebene Darangabe.

§. 2.

Die Bedingungen des Dienstvertrages bleiben der freien Uebereinkunft beider Theile überlassen.

Bedingungen, welche mit der Hauszucht nicht vereinbar oder durch bestimmte Vorschriften verboten sind, sind nichtig.

§. 3.

Wo in dieser Dienstbotenordnung von dem Dienstherrn die Rede ist, wird darunter auch sein Stellvertreter verstanden, insoweit nicht eine oder die andere Bestimmung nach der Natur der Sache sich ausschließlich auf die Person des Dienstherrn bezieht.

§. 4.

Hat ein Dienstbote von mehreren Dienstherrn eine Darangabe angenommen, oder mehreren Dienstherrn eine Darangabe gegeben, so ist er bei jenem Dienstherrn einzutreten verpflichtet, von welchem er die Darangabe zuerst angenommen, oder welchem er die Darangabe zuerst gegeben hat. Hat er eine Darangabe angenommen und gegeben, so hat er bei jenem Dienstherrn einzutreten, bei welchem er sich früher Verbindungen hat. Den übrigen Dienstherrn, in soferne sie von der früheren Verbindung nichts wußten, hat der Dienstbote die erhaltene Darangabe zurückzustellen und den erweislichen Schaden zu vergüten.

Die dem Dienstherrn gegebene Darangabe hat zu verfallen und der Dienstbote ist außerdem angemessen zu bestrafen. Begeht er jedoch hierbei eine Handlung, die durch das Strafgesetz verpönt ist, so ist er nach diesem zu behandeln.

Der Dienstherr, der von der früheren Verbindung wußte, verfällt gleichfalls in eine angemessene Strafe und verliert den Anspruch auf die gegebene oder erhaltene Darangabe. Dieselbe muß an den Sozialarmenfond abgeführt werden.

§. 5.

Kdo by čeledína svedl, aby nechodil do služby, ku kteréž se zamluvil, aneb aby vystoupil ze služby bez výpovědi, bude přiměřeně potrestán a povinnen nahraditi škodu, která hospodáři z toho vzejde.

§. 6.

Po učiněné smlouvě o službu jest pán povinnen, čeledína v určitý čas do služby přijmouti, čeledín pak jest povinnen, v určitý čas do služby vstoupiti.

§. 7.

Nechtěl-li by hospodář čeledína do služby přijmouti, pozbude závdavku, ježž byl čeledínovi dal a bude povinnen, obdržel-li závdavek, vrátiti ho čeledínovi a dáti mu kromě toho k požádání jeho odbytné, kteréž starosta obecní vyměří, kteréž ale nemá činiti více, než-li dvanáctou část mzdy celoroční a stravy.

Z příčin, pro které hospodář má právo, před projitím času čeledína ze služby propustiti, může také od smlouvy odstoupiti, v kteréž případnosti se mu má navrátiti závdavek.

Nemohl-li by však hospodář čeledína do služby přijmouti pro nějakou náhodu, která se přihodila buď v jeho osobě, nebo v jeho okolnostech, má to ihned čeledínovi oznámiti, a jemu nejen závdavku, ježž mu dal, ponechati, a obdržel-li od něho závdavek, jemu jej vrátiti, nébrž požádá-li za to, také odbytné mu dáti, kteréž starosta obecní vyměří, ne ale výše nežli na dvanáctou část mzdy celoroční.

§. 8.

Zdráhal-li by se čeledín do služby vstoupiti, má dle okolnosti potrestán a k požádání hospodářovu třeba i prostředky donucovacími přidržen býti, aby do služby vstoupil.

Hospodář může však v tomto případě také od smlouvy upustiti, závdavek jemu daný podržeti a dal-li sám závdavek, žádati, aby mu byl navrácen; též může žádati, aby mu škoda, která z toho vzešla, byla nahrazena. Nemohl-li by čeledín do služby vstoupiti pro překážky dále trvající, jichž nebyl zavini, budiž mu závdavek navrácen. Jest-li ale překážka toliko pomějící, povinnen jest čeledín k žádosti hospodářově v službu se uvázati, jakmile překážka pomine.

§. 9.

Čas služby čeledínů, najatých ku pracím hospodářským, vyměřuje se na rok, čas služby ostatních čeledínů na tři měsíce.

§. 5.

Wer einen Dienstboten verleitet, den Dienst, zu dem er sich verdingungen hatte, nicht anzutreten, oder einen angetretenen Dienst ohne Aufkündigung zu verlassen, ist angemessen zu bestrafen und haftet für den Schaden, der dem Dienstherrn hieraus erwächst.

§. 6.

Nach Abschluß des Dienstvertrages hat der Dienstherr zur bestimmten Zeit den Dienstboten aufzunehmen und dieser den Dienst anzutreten.

§. 7.

Weigert sich der Dienstherr den Dienstboten aufzunehmen, so verliert er die Darangabe, muß dem Dienstboten die allenfalls erhaltene Darangabe zurückstellen, und ihm auf sein Verlangen eine von dem Gemeindevorsteher zu bestimmende, jedoch den zwölften Theil des ganzjährigen Dienstlohnes nebst Kost nicht übersteigende Abfertigung geben.

Der Dienstherr kann jedoch von dem Vertrage aus denselben Gründen zurücktreten, aus welchen er berechtigt wäre, den Dienstboten vor Ablauf der Dienstzeit zu entlassen. In diesem Falle gebührt ihm der Rückersatz der Darangabe.

Kann der Dienstherr wegen eines Zufalles, der sich in seiner Person oder in seinen Verhältnissen ereignet hat, den Dienstboten nicht aufnehmen, so hat er denselben sogleich davon zu benachrichtigen, und ihm nicht nur die Darangabe zu belassen, beziehungsweise die erhaltene Darangabe zurückzustellen, sondern ihm auch auf sein Verlangen eine von dem Gemeindevorsteher zu bestimmende, jedoch den zwölften Theil des ganzjährigen Dienstlohnes nicht übersteigende Abfertigung zu geben.

§. 8.

Weigert sich der Dienstbote den Dienst anzutreten, so ist er nach Beschaffenheit der Umstände zu bestrafen und auf Verlangen des Dienstherrn zum Dienstantritte, selbst mit Anwendung von Zwangsmahregeln zu verhalten.

Der Dienstherr kann in diesem Falle auch von dem Vertrage abgehen, die erhaltene Darangabe behalten, beziehungsweise die gegebene Darangabe zurückfordern und den Ersatz des ihm hiedurch verursachten Schadens verlangen. Machen unverschuldete, länger andauernde Hindernisse dem Dienstboten den Dienstantritt unmöglich, so ist die Darangabe zurückzustellen. Ist jedoch das Hinderniß bloß vorübergehend, so ist der Dienstbote verpflichtet, nach dessen Behebung auf Verlangen des Dienstherrn den Dienst anzutreten.

§. 9.

Die Dauer der Dienstzeit wird bei jenen Dienstboten, welche für landwirthschaftliche Arbeiten aufgenommen werden, auf ein Jahr, bei den übrigen auf drei Monate festgesetzt.

Tento čas může se sice zvláštní úmluvou i jinak ustanoviti, potřebí ale, aby taková úmluva se učinila písemně aneb před starostou obecním ústně, jinak by se k ní nemělo zření.

§. 10.

Čeledín povinnen jest hospodáře svého poslušen a jemu věren býti, uctivě se k němu chovati, pravdu mluvíti, a vůbec pilným, opatrným, pořádným a čistotným býti.

On se má ku všem osobám, jež přináležejí k rodině hospodářově, slušně chovati, s ostatní čeledí dobře se snášeti a všeho hašteření, klevetění a pomlouvání pána svého a rodiny jeho se zdržovati.

Čeledín má domácí pořádek, hospodářem ustanovený, bedlivě zachovávatí a jeho rozkazy, napomenutí a domluvy uctivě a skromně vyslechnouti.

§. 11.

Čeledín jest povinnen, dle nařízení pána svého pilně a neomrzele vykonávatí služby, k nimžto se dal najmouti, i služby takové, které se jimi slušně mohou rozuměti.

Vzejde-li rozepře o to, který z několika čeledínů má jistou práci neb jistou službu vykonávatí, rozhoduje v tom jedině vůle pánova. Ano i čeledín k jistým toliko pracím najatý, povinnen jest, k žádosti pána svého jiné práce konati, když jiný čeledín k těmto pracím ustanovený buď pro nemoc, neb pro jinou překážku jich konati nemůže a nebo když toho nevyhnutelně vyhledávají případnosti jiné, ku př. neodkladná práce polní.

Čeledín nemá se nikterak vyhýbatí práci v zrušené dny sváteční, a jest povinnen ve dni nedělní a v příkázané dni sváteční vykonávatí obyčejné práce domácí a práce jiné, jichž beze škody odložiti nelze.

Tyto práce ale nemají býti na ujmu návštěvy služeb Božích a nedělních hodiněk opakovacích zákonem nařízených.

§. 12.

Bez přivolení hospodářova není čeledínovi dovoleno, aby dal práce jemu svěřené někým jiným vykonávatí. On nemá též ve svých záležitostech bez dovolení hospodářova z domu odcházeti a přes čas povolený někde se zdržovati.

Proti zapovědi hospodářově nemá čeledín nikoho na návštěvu

Von dieser Bestimmung kann zwar durch eine besondere Verabredung abgegangen werden. Eine solche Verabredung muß jedoch in einem schriftlichen Vertrage oder vor dem Gemeindevorsteher geschehen, widrigens darauf kein Bedacht zu nehmen ist.

§. 10.

Der Diensthote ist dem Dienstherrn zum Gehorsam, zum Fleiße, zur Treue, Ehrerbietung, Vorsicht, Wahrhaftigkeit, Ordnung und Kleinlichkeit verpflichtet.

Er muß den Angehörigen des Dienstherrn anständig begegnen, mit dem Nebengesinde verträglich sein und sich aller Zänkereien, Klatschereien und übler Nachrede über den Dienstherrn und dessen Familie enthalten.

Er hat sich der Hausordnung, wie sie vom Dienstherrn bestimmt wird, zu unterziehen.

Befehle, Ermahnungen und Verweise des Dienstherrn muß er mit Ehrerbietung und Bescheidenheit annehmen.

§. 11.

Der Diensthote ist verpflichtet, alle Dienste, zu welchen er sich verdingen hat, wie nicht minder alle, die darunter billig und vernünftigerweise verstanden werden können, nach Anordnung des Dienstherrn pünktlich und unverdroffen zu leisten.

Bei Streitigkeiten unter den Diensthoten, welcher von ihnen eine gewisse Arbeit oder einen gewissen Dienst zu verrichten habe, entscheidet lediglich der Wille des Dienstherrn. Selbst der nur zu gewissen Geschäften aufgenommene Diensthote muß auf Verlangen des Dienstherrn andere Verrichtungen übernehmen, wenn das hiezu bestellte Gesinde durch Krankheit oder sonst daran verhindert ist, oder andere Umstände, wie z. B. unaufschiebliche Feldarbeiten es dringend erfordern.

Der Diensthote darf sich an den aufgehobenen Feiertagen der Arbeit in keiner Weise entziehen.

An den Sonn- und gebotenen Feiertagen müssen die gewöhnlichen häuslichen wie auch jene Arbeiten, die ohne Gefahr nicht aufgeschoben werden können, geleistet werden.

Dem Besuche des Gottesdienstes und des gesetzlich vorgeschriebenen sonntägigen Wiederholungsunterrichtes darf jedoch hiedurch kein Abbruch geschehen.

§. 12.

Dem Diensthoten ist ohne Erlaubniß des Dienstherrn nicht gestattet, die ihm übertragenen Geschäfte durch einen andern verrichten zu lassen. Er darf sich ohne Erlaubniß des Dienstherrn in seinen Angelegenheiten vom Hause nicht entfernen, und über die bewilligte Zeit nicht ausbleiben.

Gegen das Verbot des Dienstherrn darf der Diensthote weder Besuche überhaupt noch von gewissen Personen annehmen und es ist ihm

přijímati a jest mu pod přísným trestem zakázáno, bez povolení hospodářova někoho přes noc přechovávatí.

§. 13.

Čeledín má při každé příležitosti o dobré pána svého pečovati a podle sil svých všelikou škodu od něho odvracetí. On má obzvláště s ohněm a světlem opatrně zacházeti, ve dvoře, ve stodole, v chlévě, na půdě a na jiných místech pro oheň nebezpečných kouření tabáku se zdržeti, aniž má do takových míst s neopatřeným světlem choditi. Shledal-li na spolučeledínech nějaký podvod, zpronevěření aneb nějakou krádež, povinnen jest, pánu svému to oznámiti.

Čeledín zavázán jest, dle obecn. zákonníka občanského nahraditi pánu svému škodu, kterou mu byl svou vinou způsobil.

Dopustil-li by se čeledín nějakého podvodu, zpronevěření neb krádeže, má se s ním naložiti dle toho, co v trestním zákoně v příčině té jest ustanoveno.

§. 14.

Čeledín nesmí bez vědomí a dovození hospodáře svého svůj oděv, prádlo a jiné své věci schovávatí mimo dům, v němž slouží a musí dopustiti, kdyby mu pán truhlu, kufr neb jiné schránky v jeho a jednoho svědka přítomnosti prohlídal.

§. 15.

Když čeledín jde ze služby, jest povinnen, vše, cokoli jemu pod dohledku, v opatrování aneb ku schování bylo odevzdáno aneb jinak svěřeno, pánovi náležitě vrátiti a k žádosti pánově dopustiti, aby věci, jež s sebou chce vzíti, prvé než je odnese, ohledal.

§. 16.

Když čeledín uváže se ve službu, stane se společníkem domácím a přijde pod zvláštní dohled hospodářův.

Hospodář má jej vésti k tomu, aby v domě i mimo dům mravně a slušně se choval, a má ho přidržovati, aby navštěvoval služby Boží v neděli a ve svátek a nedělní opakovací hodinky zákonem nařízené.

§. 17.

Hospodář nemá čeledínovi více a těžších prací ukládati, než dle sil svých vykonati může.

unter Strafe strengstens untersagt, ohne Erlaubniß des Dienstherrn Jemanden übernachten zu lassen.

§. 13.

Der Diensthote hat sich bei jeder Gelegenheit das Beste seines Dienstherrn angelegen sein zu lassen, und so viel in seinen Kräften steht, Nachtheil und Schaden von ihm abzuwenden.

Er hat insbesondere mit Feuer und Licht vorsichtig umzugehen, das Tabakrauchen in Hofräumen, Scheuern und Ställen, auf Böden und anderen feuergefährlichen Orten zu unterlassen und solche Orte auch nicht mit offenem Lichte zu betreten. Wahrgenommene Betrügereien, Veruntreuungen und Entwendungen von Seite der Mitdienenden ist er dem Dienstherrn anzuzeigen verpflichtet.

Der Diensthote haftet nach Maßgabe des a. b. G. B. für den durch sein Verschulden dem Dienstherrn verursachten Schaden.

Wegen Betrügereien, Veruntreuungen und Entwendungen ist er nach dem Strafgesetze zu behandeln.

§. 14.

Ohne Vorwissen und Bewilligung des Dienstherrn darf der Diensthote seine Kleidungsstücke und Wäsche und seine sonstigen Habseligkeiten außer dem Hause, wo er dient, nicht aufbewahren.

Er muß sich die Durchsicht seiner Truhen, Koffer und sonstigen Behältnisse von Seite des Dienstherrn in seiner und eines Zeugen Gegenwart gefallen lassen.

§. 15.

Der Diensthote ist bei seinem Dienst-Austritte verpflichtet, Alles was ihm zur Aufsicht, Besorgung oder Verwahrung übergeben oder sonst anvertraut wurde, dem Dienstherrn ordentlich zurückzustellen und auf Verlangen desselben die Gegenstände, die er als sein Eigenthum mitnimmt, vor dem Wegschaffen in Augenschein nehmen zu lassen.

§. 16.

Der Diensthote wird durch den Eintritt in den Dienst ein Mitglied der Hausgenossenschaft und daher unter die besondere Aufsicht des Dienstherrn gestellt.

Der Dienstherr hat den Diensthoten zu einem sittlichen und anständigen Betragen in und außer dem Hause, sowie insbesondere zum Besuche des Gottesdienstes an Sonn- und Feiertagen und des gesetzlich vorgeschriebenen sonntägigen Wiederholungsunterrichtes zu verhalten.

§. 17.

Der Dienstherr darf dem Diensthoten nicht mehr und nicht schwerere Arbeiten aufbürden, als derselbe nach seinen Kräften zu leisten vermag.

§. 18.

Hospodář má čeledínovi umluvenou mzdu v určitý čas dávat. Nebylo-li určité umluveno, jakou a jak velikou mzdu má dávat, budiž mu dávana mzda taková, kteráž se v tom místě čeledínům téhož druhu obyčejně dává. Dary a spropitné, jež pán ve zvláštních dobách a ze zvláštních příčin jednou nebo vícekrátě dal čeledínovi z dobré vůle, nepřinášejí s sebou závazek, aby je dával i budoucně. Takové dary a spropitné nemohou se při zrušení smlouvy o službu do mzdy vpočítavati.

Nestalo-li se jiné úmluvy, dávana buď mzda na konec každého měsíce, čeledínům však najatým ku práci hospodářské, každé čtvrtletí tímto způsobem:

za měsíce leden, únor a březen po	20 kr.,
za měsíce duben, květen a červen po	25 kr.,
za měsíce červenec, srpen a září po	30 kr.,
za měsíce říjen, listopad a prosinec po	25 kr.

z každého zlatého mzdy celoroční.

§. 19.

Strava, kde se čeledínovi dává, má býti zdravá a dostatečná. Oděv a prádlo, bylo-li umluveno, srovnávejž se s potřebou služebného lidu.

§. 20.

Onemocní-li čeledín, má hospodář péči míti o jeho ošetřování a léčení; výlohy za to může mu však ze mzdy sraziti jen tehda, když se dokáže, že čeledín svou vlastní vinou onemocněl.

Trvá-li nemoc déle čtyř neděl, a byl-li čeledín po projití toho času ze služby propuštěn (§. 27., čís. 11.), má se s ním, nemá-li žádného jmění, naložiti tak, jako s onemocnělým chudým, jenž jest prost všelikého svazku služebního, a má se to v pravý čas starostovi obecnímu oznámiti.

§. 21.

Dokáže-li se, že čeledín onemocněl vinou hospodářovou, jest hospodář povinnen, sám o jeho ošetřování a léčení pečovati, aniž mu za to může ze mzdy něco strhnouti. Mimo to má čeledín právo, žádati na hospodáři náhrady.

§. 22.

Hospodář má toho vůli, nemocného čeledína buď ve svém domě ošetřovati, anebo jej do některé veřejné nemocnice anebo někam jinam k ošetřování odevzdati, ač může-li se to beze škody nemocného učiniti.

§. 18.

Der Dienstherr hat den bedungenen Lohn zur bestimmten Zeit zu verabfolgen.

Ist über die Art und Höhe des Lohnes keine bestimmte Verabredung getroffen worden, so ist der für dieselbe Klasse von Dienstboten örtliche Lohn zu verabreichen. Geschenke und Trinkgelder, die der Dienstherr zu besonderen Zeiten oder aus besonderen Anlässen freiwillig ein- oder mehrermale gegeben hat, begründen keine Verpflichtung, dieselben fernerhin zu geben, und können bei Auflösung des Dienstvertrages in den Lohn nicht eingerechnet werden.

Bei Abgang eines anderweitigen Uebereinkommens ist der Lohn mit Schluß eines jeden Monats, und an Dienstboten für landwirthschaftliche Arbeiten vierteljährig in nachstehender Weise zu entrichten:

Für die Monate Jänner, Feber und März mit	20 fr.
" " " April, Mai und Juni mit	25 fr.
" " " Juli, August und September mit	30 fr.
" " " Oktober, November und Dezember mit	25 fr.

von jedem Gulden des jährlichen Dienstlohnes.

§. 19.

Die Kost, wo sie gegeben wird, muß gesund und hinreichend sein. Kleider und Wäsche, wo sie bedungen wurden, müssen den Bedürfnissen der dienenden Klasse angemessen verabfolgt werden.

§. 20.

Erkrankt der Dienstbote, so hat der Dienstherr für dessen Pflege und Heilung zu sorgen, und es können die Kosten hiefür vom Lohne nur dann abgezogen werden, wenn erwiesen wird, daß der Dienstbote durch sein eigenes Verschulden erkrankt ist.

Dauert die Krankheit über vier Wochen, und wird der Dienstbote nach Ablauf dieser Zeit aus dem Dienste entlassen (§. 27 sub 11), so ist er, wenn er vermögenslos ist, wie ein anderer in keinem Dienstverhältnisse stehender erkrankter Armer zu behandeln, und ist daher der Gemeindevorsteher hievon rechtzeitig zu verständigen.

§. 21.

Ist die Erkrankung des Dienstboten erwiesener Maßen aus einem Verschulden des Dienstherrn erfolgt, so hat dieser unbeschadet der dem Dienstboten sonst zustehenden Entschädigungsansprüche ausschließlich für dessen Pflege und Heilung zu sorgen, ohne daß ein Abzug am Lohne stattfinden darf.

§. 22.

Der Dienstherr kann den Kranken im eigenen Hause verpflegen, er kann ihn aber auch in einer öffentlichen Anstalt oder an einem andern Orte unterbringen, wenn dies ohne Gefahr für den Kranken geschehen kann.

§. 23.

Smlouva o službu může se každého času zrušiti, když se obě strany o to umluví.

§. 24.

Zemře-li hospodář, pomine smlouva o službu jen tehdy, když v ní dědicové hospodáři nechtějí setrvati. V případnosti takové jsou dědicové povinni, nahraditi čeledínovi ze služby vystupujícímu mzdu a umlouvanou stravu, a to, byla-li smlouva o službu učiněna na rok neb na déle, a měla-li nejméně ještě čtvrt léta trvati, za tři měsíce, v případnostech jiných ale za jeden měsíc.

§. 25.

Co tuto ustanoveno, vztahuje se také k čeledi k hospodářství zjednané, když by hospodářství prodejem, směnáním, pronájmem neb nějakým jiným způsobem přešlo na někoho jiného.

§. 26.

Byl-li čas služby úmlouvou zvláštní výslovně ustanoven, pomíjí smlouva o službu, když čas tento projde.

Ze smlouvy o službu učiněné dle §. 9. na tři měsíce, mohou obě strany dáti výpověď; nebyla-li však výpověď dána alespoň čtrnáct dní před projitím času služebného, pokládá se smlouva za mlčky obnovenou na též čas, na kterýž byla učiněna prvě.

Smluv služebných, učiněných na rok, kromě případů v §. 29. položených, ani vypověditi ani mlčky obnoviti nelze.

§. 27.

Hospodář může čeledína bez výpovědi ihned propustiti:

1. když jest čeledín docela neschopen, vykonávati práce, ku kterým do služby přijat byl, nechť jest toho příčina kterákoliv;

2. když čeledín povinnosti své hrubě poruší, a jmenovitě když rozkazům pána svého neb jeho náměstka neposlušenstvím neb urputností trvale odporuje;

3. když pána svého aneb ty, jenž přináležejí k rodině jeho, aneb náměstka pánova urazí skutkem, hanlivými a potupnými slovy aneb utrhačnými pomluvami, když jiné čeledíny na pána poštvá, aneb je mezi sebou dráždí, aneb když vůbec domácí pokoj se trvale ruší;

4. když se dopustí krádeže, podvodu neb zpronevěření, aneb spolučeledíny k tomu svádí, aneb když shledá, že se některý spolu-

§. 23.

Der Dienstvertrag kann durch beiderseitiges Einverständnis zu jeder Zeit aufgelöst werden.

§. 24.

Durch den Tod des Dienstherrn erlischt der Dienstvertrag insoferne, als die Erben denselben nicht fortsetzen wollen. In diesem Falle haben die Erben dem austretenden Dienstboten, falls der Dienstvertrag auf ein Jahr oder auf längere Zeit geschlossen war und noch mindestens ein Vierteljahr zu dauern hätte, den Lohn und die bedungene Kost für drei Monate, sonst aber für einen Monat zu vergüten.

§. 25.

Diese Bestimmung hat auch in dem Falle, wo die Wirthschaft durch Kauf, Tausch, Pachtung oder auf eine andere Art auf eine andere Person übergeht, rücksichtlich des für die Wirthschaft bestellten Gesindes zu gelten.

§. 26.

Ist die Dienstzeit durch eine besondere Verabredung ausdrücklich bestimmt, so erlischt der Dienstvertrag durch Ablauf derselben.

Einen nach §. 9 dieses Gesetzes auf drei Monate geschlossenen Dienstvertrag können beide Theile aufkündigen; wurde jedoch die Aufkündigung wenigstens vierzehn Tage vor Ablauf der Dienstzeit nicht gegeben, so ist der Vertrag auf dieselbe Zeit stillschweigend erneuert, auf welche er vorher geschlossen war.

Bei den Dienstverträgen auf ein Jahr findet außer den im §. 29 angeführten Fällen weder eine Aufkündigung noch eine stillschweigende Erneuerung statt.

§. 27.

Der Dienstherr kann den Dienstboten ohne Aufkündigung und sofort entlassen:

1. Wenn der Dienstbote zur Verrichtung des Dienstes, für welchen er aufgenommen wurde, aus was immer für einer Ursache völlig unfähig ist;

2. wenn er seine Pflichten gröblich verletzt, insbesondere den Befehlen des Dienstherrn oder dessen Stellvertreters beharrlichen Ungehorsam oder Widerspänstigkeit entgegensetzt;

3. wenn er den Dienstherrn, dessen Angehörige oder dessen Stellvertreter durch Thätlichkeiten, Schimpf- und Schmähworte oder ehrenrührige Nachreden beleidiget, die Mitdienenden gegen den Dienstherrn oder gegen einander aufhetzt oder überhaupt den Hausfrieden beharrlich zu stören sucht;

4. wenn er sich eines Diebstahls, Betruges oder einer Veruntreuung schuldig macht, oder die Mitdienenden hiezu verleitet, oder wenn er die

čeledín nějakého podvodu, zpronevěření neb krádeže dopustil a pánovi toho neoznámí;

5. když čeledín, nedbaje dané mu výstrahy, s ohněm a světlem neopatrně zachází, když dobytku jemu svěřenému špatným hlídáním hynouti dá, aneb jej trýzní, aneb když zlomyslně a svévolně nebo z hrubé nedbalosti pánovi na majetnosti uškodí;

6. když čeledín na jméno pánovo bez jeho vědomí peníze neb zboží vydluží;

7. když na déle než osm dní byl vzat do vězení;

8. když se oddá opilství, hře neb jiným prostopášnostem a nemravnostem, zvláště pak když k tomu děti neb příbuzné pánovy svádí;

9. když bez pánova dovolení mimo dům přenocuje, cizé osoby přes noc přechovává, aneb jiným způsobem domácí pořádek hrubě poruší;

10. když si vlastní vinou způsobí nemoc nakažlivou aneb ošklivost vzbuzující, a

11. když bez zavinění hospodářova jest déle než čtyry neděle nemocen.

Každý takový případ má hospodář ihned starostovi obecnímu oznámíti.

V případnostech tuto přivedených může čeledín žádati, aby mu mzda a strava dána byla jen do té doby, kdy ze služby byl propuštěn bez újmy právu pánovu pohledávati náhrady.

§. 28.

V případnostech níže položených vystoupiti může čeledín ze služby, dříve než čas služby dojde a bez výpovědi:

1. když nemůže bez újmy své cti a bez škody na svém zdraví déle služby konati;

2. když hospodář nakládá s čeledínem tak, že tím jeho život nebo zdraví přijde v nebezpečení;

3. když pán čeledína svede neb svéstí hledí k činům nemravným a protizákonním aneb když jej nebéře v ochranu proti lidem domácím a osobám, dům pánův často navštěvujícím, kdyby se věci podobných na čeledínu domýšleli;

4. když pán chce nějakou delší cestu konati nežli služba trvati má, anebo když se chce někam jinam přestěhovati, a chce v té i oné případnosti čeledína vzíti s sebou.

Každou takovou příčinu má čeledín starostovi obecnímu oznámíti, a pak-li by tomu pán odpíral, hodnověrně prokázati. Bez při-

wahrgenommenen Betrügereien, Veruntreuungen oder Entwendungen von Seite der Mitdienenden dem Dienstherrn nicht angezeigt;

5. wenn er ungeachtet vorausgegangener Warnung mit Feuer und Licht unvorsichtig umgeht, das ihm anvertraute Vieh durch schlechte Wartung Schaden nehmen läßt oder mißhandelt, oder aus Bosheit, Muthwillen oder grober Nachlässigkeit das Eigenthum des Dienstherrn beschädigt;

6. wenn er auf Rechnung des Dienstherrn ohne dessen Vorwissen Geld oder Waaren entlehnt;

7. wenn er über acht Tage gefänglich eingezogen wird;

8. wenn er sich der Trunkenheit, dem Spiele oder anderen Ausschweifungen und Unsittlichkeiten ergibt, insbesondere, wenn er die Kinder oder die Verwandten des Dienstherrn hiezu zu verleiten sucht;

9. wenn er ohne Erlaubniß des Dienstherrn über Nacht ausbleibt, oder Fremde übernachten läßt, oder sonst die häusliche Ordnung gröblich verlegt;

10. wenn er sich durch sein Verschulden eine ansteckende oder Ekel erregende Krankheit zuzieht, und

11. wenn er ohne Verschulden des Dienstherrn über vier Wochen krank ist.

In allen diesen Fällen hat der Dienstherr sogleich die Anzeige dem Gemeindevorsteher zu machen.

Der Dienstbote hat in diesen Fällen den Lohn und die Kost nur bis zum Zeitpunkte seiner Entlassung zu fordern, unbeschadet der dem Dienstherrn etwa zustehenden Entschädigungsansprüche.

§. 28.

Der Dienstbote kann den Dienst vor der Zeit ohne Aufkündigung verlassen:

1. wenn er ohne Nachtheil für seine Ehre oder Gesundheit den Dienst nicht weiter zu versehen vermag;

2. wenn der Dienstherr den Dienstboten auf eine Weise behandelt, daß dadurch das Leben oder die Gesundheit des Dienstboten Gefahr läuft;

3. wenn der Dienstherr den Dienstboten zu unsittlichen oder gesetzwidrigen Handlungen verleitet oder zu verleiten versucht oder ihn vor solchen Zumuthungen gegen Hausgenossen oder Personen, die im Hause ein- und ausgehen, nicht schützt;

4. wenn der Dienstherr über die Dauer der Dienstzeit eine Reise zu unternehmen im Begriffe steht, oder seinen Wohnsitz in einem anderen Orte nimmt und in diesen Fällen den Dienstboten mitnehmen will.

Diese Gründe müssen jedoch dem Gemeindevorsteher angezeigt, und falls sie vom Dienstherrn widersprochen würden, glaubwürdig dargethan

volení starosty obecního nemůže čeledín ze služby odejít, leč tu bylo patrné nebezpečení života neb nějakého jiného uškození.

V případech pod č. 2. a 3. jmenovaných nahrazena budiž čeledínovi mzda a strava za ten čas, po který měl ještě sloužiti a měl-li dle umluvení sloužiti přes čtvrt leta, budiž mu nahrazena mzda a strava nejméně za čtvrt leta.

V případech jmenovaných pod č. 1. a 4. může čeledín žádati za stravu a mzdu jen do té doby, kdy ze služby vystoupí.

§. 29.

Po učiněné výpovědi a to, byla-li služba umluvena na rok, po čtyřnedělní, jindy ale po výpovědi čtrnáctidenní může čeledín před projitím času ze služby vystoupiti v těchto případnostech:

1. když se mu naskytne příhodná příležitost, ve vlastní hospodářství neb ve vlastní živnost se uvázati aneb když se služce naskytne příležitost se vdáti, kterážto příležitost by se proměškala, kdyby se služba měla dokonati;

2. když čeledín má zapotřebí děle se na některém jiném místě zdržovati, buď aby by tam přejal nějaké dědiectví nebo něco jiného důležitého tam vykonal;

3. když rodiče čeledínovi pro nějakou příhodu, která u nich nastala, když čeledín byl již ve službě, mají ho zapotřebí, aby jim hospodářství vedl, živnost provozoval, aneb je ošetřoval a když nemohou tak dlouho čekati, až mu čas k službě projde.

Čeledín má také v těchto případnostech příčinu vystoupení ze služby starostovi obecnímu oznámiti a odpíral-li by pán, hodnověrně ji prokázati.

Bez přivolení starosty obecního nemůže čeledín ze služby odejít.

V případnostech pilných může čeledín, šetře toho, co výše nařizeno, také před projitím čtyřnedělní neb čtrnáctidenní lhůty vypovídací za propuštění ze služby žádati, když za sebe ustanoví jiného schopného čeledína a smluví se s ním o mzdu a stravu za ten čas, po který měl sloužiti, bez ujmy pánovy.

§. 30.

Hospodář, kterýž čeledína, dříve než čas služby prošel, bez řádné příčiny (§. 27.) ze služby propustí, nemůže sice přidržován býti, aby jej zase do služby vzal, jest ale povinen, mzdu a stravu mu nahraditi.

Tato náhrada, kterouž vyměří starosta obecní, nemá však činiti více nežli čtvrtou část celoročních příjmů, byla-li smlouva

werden. Ohne Bewilligung des Gemeindevorstehers darf der Dienstbote den Dienst nicht verlassen, den Fall einer augenscheinlichen Gefahr des Lebens oder einer Beschädigung ausgenommen.

In den Fällen ad 2 und 3 ist dem Dienstboten Lohn und Kost für die noch übrige Dienstzeit und wenn diese länger als ein Vierteljahr dauert, wenigstens für ein Vierteljahr zu vergüten.

In den Fällen ad 1 und 4 kann Kost und Lohn nur bis zum Dienstaustritte gefordert werden.

§. 29.

Der Dienstbote kann den Dienst vor der Zeit, jedoch bei ganzjährigem Dienste nur nach vorangegangener vierwöchentlichen, sonst aber nur nach vorangegangener vierzehntägigen Aufkündigung verlassen:

1. wenn der weibliche Dienstbote zur Verehelichung und der männliche zum Antritte einer eigenen Wirthschaft oder eines eigenen Gewerbes eine vortheilhafte Gelegenheit erhält, welche durch Vollendung der Dienstzeit versäumt werden würde;

2. wenn der Anfall einer Erbschaft oder eine andere wichtige Angelegenheit die längere Anwesenheit des Dienstboten an einem andern Orte nothwendig macht;

3. wenn die Eltern des Dienstboten wegen einer erst nach Antritt des Dienstes eingetretenen Veränderung ihrer Umstände denselben zur Führung ihrer Wirthschaft oder ihres Gewerbes oder zur Pflege bedürftigen und mit der Abberufung desselben bis zum Ausgange der Dienstzeit nicht zuwarten können.

Auch diese Gründe müssen dem Gemeindevorsteher angezeigt und im Falle eines Widerspruches von Seite des Dienstherrn glaubwürdig dargethan werden.

Ohne Bewilligung des Gemeindevorstehers darf der Dienstbote den Dienst nicht verlassen.

Unter Beobachtung dieser Vorschriften kann der Dienstbote im Falle der Dringlichkeit die Entlassung selbst vor Ausgang der vierwöchentlichen und bezüglich vierzehntägigen Aufkündigungsfrist verlangen, wenn er für sich einen andern tauglichen Dienstboten stellt und sich mit demselben über Kost und Lohn für diese Zeit ohne Schaden des Dienstherrn abfindet.

§. 30.

Der Dienstherr, welcher ohne gesetzlichen Grund (§. 27) einen Dienstboten vor Ablauf der Dienstzeit entläßt, kann zwar nicht genöthigt werden, ihn wieder aufzunehmen, er ist aber verpflichtet, ihm den Lohn und die Kost zu vergüten.

Diese Vergütung ist vom Gemeindevorsteher zu bestimmen, darf jedoch in dem Falle, daß ein ganzjähriges Dienstverhältniß bestand, den

o službu učiněna na rok, a ne více nežli příjmy měsíční, byla-li smlouva učiněna jen na čtvrt roku.

Dary ke zvláštním dobám nebo příležitostem umluvené v náhradu se nepočítají.

§. 31.

Odešel-li by čeledín ze služby dříve, nežli čas služby projde, příčiny zákonem ustanovené k tomu nemaje, budiž to starostovi obecnímu oznámeno, čeledín takový budiž stíhán, a k žádosti pánově i donucením přidržén, aby do služby se vrátil. Krom toho budiž takový čeledín přiměřeně potrestán a povinen nahraditi škodu vzniklou tím, že způsobem nedovoleným ze služby odešel. Nechtěl-li by ale pán čeledína, jenž ze služby jeho odešel, zase přijmouti, může si na jeho místě jiného čeledína zjednatí a žádati, aby mu onen nahradil útraty tím způsobené.

§. 32.

Kdo čeledína, o němž věděl aneb dle okolností domýšletí se mohl, že bez povolení ze služby odešel, do služby přijme, neb jej přechová, budiž přiměřeně potrestán a povinen, rukou společnou a nerozdílnou s tímto čeledínem nahraditi hospodáři škodu uprchnutím čeledínovým vzešlou a výlohy stíháním jeho způsobené.

§. 33.

Každý čeledín má míti knížku dle přiloženého formuláře $\frac{1}{2}$ zdělanou, kterouž mu vydá starosta obce domovské, když zaplatí kolek a to, co knížka stojí.

Není-li starosta obce domovské zároveň starostou obce, v níž se čeledín zdržuje, tedy se má obrátiti starosta této obce na požádání čeledínovo k starostovi obce domovské, aby ho zmocnil vydati čeledínovi knížku čeledínskou.

Čeledínům, kteří přijdou ze zemí, v nichž nejsou knížky čeledínské zavedeny, vydá starosta obce, v níž se zdržují, takové knížky čeledínské dle jejich legitimace pocestní.

U starosty obecního vedeno buď zevrubné seznamení vydaných knížek čeledínských.

§. 34.

Hospodáři jest pod pokutou zakázáno, přijmouti do služby čeledína, jenž by neměl knížky čeledínské.

§. 35.

Nejdéle tři dni po přijmutí čeledína má hospodář jeho knížku čeledínskou starostovi obecnímu odevzdati, kterýž mu na to vydá potvrzení.

vierten Theil der ganzjährigen Bezüge, und in dem Falle, daß der Dienstbote nur auf ein Vierteljahr gedungen war, die einmonatlichen Bezüge nicht überschreiten, wobei die etwa zu besonderen Zeiten oder Anlässen bedungenen Geschenke außer Beachtung zu lassen sind.

§. 31.

Dienstboten, die vor Ablauf der Dienstzeit den Dienst ohne gesetzlichen Grund verlassen, sind dem Gemeindevorsteher anzuzeigen, von diesem auszuforschen und auf Verlangen des Dienstherrn selbst durch Zwang zur Rückkehr in den Dienst anzuhalten. Sie sind überdies angemessen zu bestrafen und verpflichtet, den durch die unerlaubte Dienstverlassung verursachten Schaden zu ersetzen. Will aber der Dienstherr den entwichenen Dienstboten nicht wieder aufnehmen, so kann er statt desselben einen andern Dienstboten aufnehmen und von jenem die Vergütung der dadurch verursachten Kosten verlangen.

§. 32.

Wer einen Dienstboten, von dem er weiß, oder doch aus den Umständen vermuten mußte, daß er entlaufen sei, in seinen Dienst nimmt, oder ihm Unterstand gibt, ist angemessen zu bestrafen und zum Ersatz des dem Dienstherrn durch die Flucht des Dienstboten erwachsenen Schadens, so wie der Kosten der Ausforschung zur ungetheilten Hand mit dem entwichenen Dienstboten verpflichtet.

§. 33.

Jeder Dienstbote hat sich mit einem nach dem beiliegenden Formulare $\frac{1}{2}$ ausgestellten Dienstbotenbuche zu versehen, welches von dem Gemeindevorsteher der Heimatgemeinde gegen Zahlung des Stempels und der Anschaffungskosten ausgefolgt wird.

Ist der Vorsteher der Heimatgemeinde nicht zugleich Vorsteher jener Gemeinde, in welcher der Dienstbote sich aufhält, so hat er sich auf Ansuchen des letzteren an den Vorsteher der Heimatgemeinde um die Ermächtigung zur Ausfertigung des Dienstbotenbuches zu wenden.

Jenen Dienstboten, die aus Ländern kommen, wo keine Dienstbotenbücher bestehen, werden diese von dem Vorsteher ihres Aufenthaltsortes auf Grund der Reiselegitimation ausgefertigt.

Ueber die ausgestellten Dienstbotenbücher ist eine genaue Vormerkung zu führen.

§. 34.

Dem Dienstherrn ist unter Strafe untersagt, einen Dienstboten aufzunehmen, welcher nicht im Besitze eines Dienstbotenbuches ist.

§. 35.

Das Dienstbotenbuch ist vom Dienstherrn längstens binnen drei Tagen nach der Aufnahme des Dienstboten bei dem Gemeindevorsteher gegen Empfangsbestätigung zu hinterlegen.

Starosta obecní má veškeré knížky čeledínské u něho uložené do seznamování zapsati.

Když čeledín ze služby vystoupí, má starosta obecní podle vysvědčení, ústně neb písemně od pána daného, rubriky knížky čeledínské vyplniti, podpisem jména svého opatřiti, obecní pečeti přitisknouti, vysvědčení od pána písemně vydané u sebe podržeti a knížku čeledínskou, když se mu vrátí list obdržeci, vydati.

Vysvědčení věrnosti, spůsobivosti, pilnosti a mravnosti zapsáno buď do knížky čeledínské jen potud, pokud svědčí k dobrému čeledínovu.

Pak-li by ale vysvědčení v příčině té neb oně vlastnosti nebylo dobré, budiž rubrika k takové vlastnosti se vztahující toliko čárkami vyplněna.

Zakládá-li se nedobré vysvědčení od pána vydané na nějakém obvinění nebo podezření, kteréž starosta obecní, k žádosti čeledínově je vyšetřiv, nalezne za nepodstatné, tedy má starosta obce po takovém vyšetření rubriky knížky čeledínské vyplniti, výslovně tam poznamenav „po předsevzatém vyšetření“.

Hospodář, jenž by čeledínovi vědomě vydal nepravdivé vysvědčení, budiž přiměřeně potrestán a mimo to povinen, nahraditi škodu, která z toho vzejde.

§. 36.

Knížky čeledínské jsou listiny veřejné.

Kdo by je napodoboval neb falšoval, kdo by cizí knížky čeledínské k svému prospěchu užil aneb své knížky čeledínské někomu jinému z téže příčiny propůjčil, budiž podle trestního zákona potrestán.

§. 37.

Ztratí-li se knížka čeledínská, budiž to oznámeno obecnímu úřadu, v jehož okr. lku se čeledín zdržuje.

Úřad obecní má případnosti toho bedlivě vyšetřiti a není-li pochybnosti, že se knížka ztratila, má čeledínovi novou knížku vydati aneb učiniti, aby mu byla vydána.

V nové čeledínské knížce budiž výslovně podotknuto, že jest duplikát.

§. 38.

Starostovi obecnímu přísluší ruku držeti nad čeledinstvím dle toho, co v té příčině ustanoveno ve zřízení obecním.

Úřední jednání, svěřená tímto řádem čeledním starostovi obecnímu, může vykonávati také jeho náměstek. Týčeli se však věc o kterouž jde, starosty neb manželky starostovy aneb jeho pří-

Der Gemeindevorsteher hat über sämtliche hinterlegte Dienstbotenbücher ein Verzeichniß zu führen. Beim Dienstantritt hat der Gemeindevorsteher auf Grund des mündlichen oder schriftlichen Zeugnißes des Dienstherrn die Rubriken des Dienstbotenbuches auszufüllen, seine Namensfertigung beizusetzen, das Gemeindefiegel beizudrücken, das allenfalls beigebrachte schriftliche Zeugniß des Dienstherrn zurückzubehalten, und das Dienstbotenbuch gegen Einziehung des Empfangscheines zurückzustellen.

Das Zeugniß über Treue, Geschicklichkeit, Fleiß und Sittlichkeit ist nur insoweit anzunehmen, als es für den Dienstboten günstig lautet. Lautet es aber hinsichtlich der einen oder der anderen Eigenschaft ungünstig, so ist die bezügliche Rubrik blos mit Strichen auszufüllen.

Beruhet das ungünstige Zeugniß des Dienstherrn auf Beschuldigungen oder Verdachtsgründen, welche der Gemeindevorsteher nach der von dem Dienstboten verlangten Untersuchung unbegründet findet, so hat jener nach dem Ergebnisse dieser Untersuchung, jedoch unter der ausdrücklichen Anmerkung „nach gepflogener Untersuchung“ die Rubrik auszufüllen.

Der Dienstherr, welcher einem Dienstboten ein wahrheitswidriges Zeugniß wissentlich erteilt, ist unbeschadet seiner Haftung für den hieraus entspringenden Nachtheil angemessen zu bestrafen.

§. 36.

Die Dienstbotenbücher sind öffentliche Urkunden. Wer solche nachmacht oder verfälscht, wer sich zu seinem Fortkommen eines fremden Dienstbotenbuches bedient, oder sein Dienstbotenbuch zu diesem Zwecke einem andern überläßt, wird nach dem Strafgesetze behandelt.

§. 37.

Geht ein Dienstbotenbuch verloren, so ist hiervon bei dem Gemeindeamte, in dessen Bezirke der Dienstbote sich aufhält, die Anzeige zu machen.

Daselbe hat die obwaltenden Umstände sorgfältig zu erheben und in soferne diese Erhebung den Verlust nicht bezweifeln läßt, ein neues Dienstbotenbuch auszufertigen oder dessen Ausfertigung zu veranlassen.

In dem neuen Dienstbotenbuche ist ausdrücklich zu bemerken, daß es ein Duplikat sei.

§. 38.

Der Gemeindevorsteher handhabt das Gewandwesen nach den Bestimmungen der Gemeindeordnung. Die in dieser Dienstbotenordnung dem Gemeindevorsteher übertragenen Amtshandlungen können auch durch dessen Stellvertreter ausgeübt werden.

Der Gemeindevorsteher muß sich aber von den Gemeinderäthen

buzných a sešvakřených až do druhého kolena toto počítají, jest starosta povinen, dáti se zastupovati od obecních starších, v tom pořádku, v kterém byli zvoleni.

§. 39.

Vzejde-li mezi pánem a čeledněm rozepře nějaká ze svazku služebního a byla-li podána, pokud služba trvá, nebo nejdéle do 30 dnů, když svazek služební přestal, budiž od starosty obecního způsobem krátkým vyjednána a rozhodnuta.

Vzešla-li by ale rozepře po projití této lhůty, přísluší soudu v příčině její řídit.

§. 40.

Odvolání z opatření a nálezů starosty obecního jde k výboru obecnímu (§. 40. zř. ob.) a od tohoto výboru k výboru okresnímu (§. 99. zř. ob.).

V příčině stížností na opatření představenstva obecního, jímž zákony byly porušeny nebo se jich chybně užilo, rozhodovati náleží politickému úřadu okresnímu (§. 103. zř. ob.) a v dalším pořadí instancí místodržitelstvu.

Každé takové odvolání podáno buď starostovi obecnímu ve čtrnáctidenní lhůtě preklusivní, kteráž jde ode dne vyhlášení nálezu nebo návěští o tom daného.

Z rozhodnutí okresního výboru a dle případností místodržitelstva další odvolání místa nemá.

Odvolání z nálezů, kterýž se vztahuje k nastoupení služby nebo vystoupení ze služby, nemá moci zastavující.

§. 41.

Přestoupení řádu čeledního, pokud se v něm na ně trest ukládá, pokutují se penězi nebo vězením.

Pokuty peněžité, uloží-li se čeledinům, nemají činiti výše 5 zl., uloží-li se ale někomu jinému, nemají činiti výše 25 zl. r. č.

Vězení může se uložit až do 14 dní a zostřiti postem, šetřie při tom toho, co nařizeno v zákoně trestním.

Při vyšetřování a trestání přestupků pravidlem buď to, co ustanoveno v §§. 62. a 65. zřízení obecního.

Za ten čas, po který některý čeledín, byv pro nějaké přestoupení řádu čeledního vězením trestán, nemohl služby své konati, má hospodář toho vůli, mzdu mu zastaviti.

nach der Reihenfolge, in welcher sie gewählt wurden, vertreten lassen, wenn der Gegenstand der Verhandlung ihn oder seine Ehegattin oder seine Verwandten oder Verschwägerten bis einschließlich zum zweiten Grade betrifft.

§. 39.

Streitigkeiten zwischen Dienstgebern und Dienstboten, welche aus dem Dienstverhältnisse hergeleitet werden, und während des Bestandes des Dienstverhältnisses oder wenigstens vor Ablauf von 30 Tagen, vom Tage als das Dienstverhältnis aufgehört hat, angebracht werden, sind von dem Gemeindevorsteher im kurzen Wege zu verhandeln und zu entscheiden.

Sene Streitigkeiten dagegen, welche nach Verlauf dieser Frist erhoben werden, gehören zur ordentlichen Amtshandlung der Gerichtsbehörden.

§. 40.

Die Berufung wider Verfügungen und Erkenntnisse des Gemeindevorstehers geht an den Gemeindevorstand (§. 40 der Gemeindeordnung) und von diesem an den Bezirksauschuß (§. 99 der Gemeindeordnung).

Ueber Beschwerden gegen Verfügungen des Gemeindevorstandes, durch welche bestehende Gesetze verletzt oder fehlerhaft angewendet werden, entscheidet die politische Bezirksbehörde (§. 103 der Gemd.-Ordg.) und im weiteren Instanzenzuge die Statthalterei.

Jede dieser Berufungen ist binnen der vom Tage der Kundmachung des Beschlusses oder der Verständigung hievon laufenden vierzehntägigen Fallfrist bei dem Gemeindevorsteher einzubringen.

Gegen die Entscheidung des Bezirksauschusses, beziehungsweise der Statthalterei findet eine weitere Berufung nicht statt.

Berufungen wider Erkenntnisse, deren Gegenstand der Dienstantritt oder Dienstaustritt ist, haben keine hemmende Kraft.

§. 41.

In soweit die Dienstbotenordnung rücksichtlich der Uebertretungen derselben eine Straffanktion ausspricht, sind dieselben mit Geld oder Arrest zu bestrafen.

Geldstrafen dürfen bei Dienstboten den Betrag von 5 fl. öst. W., bei anderen Personen den Betrag von 25 fl. öst. W. nicht übersteigen.

Arrest kann bis zu 14 Tagen verhängt und mit Beobachtung der Bestimmungen des Strafgesetzes durch Fasten verschärft werden.

Bei der Untersuchung und Bestrafung der Uebertretungen sind die Vorschriften der §§. 62 und 65 der Gemeindeordnung zu beobachten.

Für die Zeit, durch welche der Dienstbote wegen Erleidung einer Arreststrafe, die er sich wegen einer Uebertretung der Dienstbotenordnung zugezogen, seinen Dienst nicht verrichten kann, steht es dem Dienstherrn frei, den Lohn des Dienstboten einzustellen.

§. 42.

Pokuty peněžité jdou do místní pokladnice chudých.

§. 43.

Kdo by, povolení k tomu nemaje, dohazování čeledi za živnost provozoval, budiž dle řádu živnostenského potrestán.

§. 44.

Narizení tímto řádem čeledním daná, položena buďte do knížky čeledinské (§. 33).

§. 45.

Mému ministrovi státnímu ukládá se, aby tento zákon ve skutek uvedl.

Ve Vídni, dne 7. dubna 1866.

František Josef m. p.

Belcredi m. p.

Z Nejvyššího narizení:

Bernard rytíř Meyer m. p.

§. 42.

Die Geldstrafen haben dem Hofalmsennde zuzufallen.

§. 43.

Wer das Gefindezubringen unbefugt als Geschäft betreibt, ist nach Maßgabe der Gewerbeordnung zu bestrafen.

§. 44.

Die Bestimmungen dieser Dienstbotenordnung sind in das Dienstbotenbuch (§. 33) aufzunehmen.

§. 45.

Mit der Durchführung dieses Gesetzes wird der Staatsminister beauftragt.

Wien, am 7. April 1866.

Franz Joseph m. p.

Belcredi m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Bernhard Ritter von Meyer m. p.

No 128 erig

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Eintrittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Austrittes aus dem Dienste

Paně 15. května 1900
 Anna Kroměřížská
 Honimilková
 choť c. k.
 okres. lékař
 na
 Smíchovské
 c. p. 423

Robit

8/12/1910 v Iměnění spolku pro blaho státních v Praze

Vysvědění Dienstzeugniß über			
věrnosti Ehre	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Steiß	mravnosti Sittlichkeit

Od 15. května 1900. až do
 skončení dne mluví se sl.
 Josefa Dvořáčková v naší
 domácnosti jako služka vyho-
 vující v každé věci jak věr-
 nosti a obratnosti, tak pilnosti
 a obhajou mraví.

V Iměnění, 10. března 1910
 S. K. Pol. Kom.
 Smíchov, č. 423

Smíchov 1910
 S. K. Pol. Kom.
 Smíchov, č. 423

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Eittlichkeit
<p>Josefa Dvořáčková jest v naší domácnosti jako Ruchářka od 15 května 1900 až do střešního dne, vyhovuje vždy a každé příčině R největší naší spokojenosti a chvály.</p> <p>Smíchov, 3 září 1919</p> <p>Anetka Horníčková vдова по вѣд. okres. lékaře</p>			

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení
Dienstzeugniß über

věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit
<p>Potvrzuji tímto ve slova Josefa Dvořáčková, por. a příslušná do Kouřimi nastoupila u nás 15. března 1900. Jmenovaná vykonávala po celou tuto řadu let měřičkou ji práci R. m. i. plně spokojenosti, byla samostatnou kuchárkou a vykonala se se vejdlepe ve všech pracích její se v domácnosti vystýtkují. Byla velice společná, lívá a měřila jsem ji vždy bez obavy za naši nepřítom- nosti vše se se v bytě nalá- lo, a mohu ji každému se nejvíšeji doporučiti</p>			

Na Smíchovi 23/ 1933
Anička Horníčková vdova
po vrch. okres. lékaři.

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Gleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čelodin do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čel-din ze službyvystoupil
Nomé, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geßbildlichkeit	piinosti Geiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze službyvystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Ettlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienst

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Stetß	mravnosti Ehrlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Gleiß	mravnosti Sittlichkeit

jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Gleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledin do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledin ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Gleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze službyvystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledin do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čel-din ze službyvystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Ettlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treu	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Eiße	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze službyvystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	přlnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Ereue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Muth	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Eiße	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Bleib	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze službyvystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienst

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Eifrig	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Erene	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Eleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Gleich	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledin do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledin ze službyvystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Eiße	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Eiße	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledin do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledin ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Erene	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Eleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Kleiß	mravnosti Sittlichkeit

Jméno, charakter a bydliště pána, který službu dává	Den, kterého čeledín do služby vstoupil	Jaká jest služba	Den, kterého čeledín ze služby vystoupil
Name, Charakter und Wohnort des Dienstherrn	Tag des Ein- trittes in den Dienst	Eigenschaft des Dienstes	Tag des Aus- trittes aus dem Dienste

Vysvědčení Dienstzeugniß über			
věrnosti Treue	obratnosti Geschicklichkeit	pilnosti Fleiß	mravnosti Sittlichkeit